

Nylidens by

Nylidens by ligger efter länsväg 352 cirka 17 kilometer från kyrkbyn. Byn ligger högt till med söderläge och har milsvid utsikt över berg och skogar, och i södra delen ligger den konstgjorda sjön Noret.

Enligt konungens befallningshavandens resolution år 1761 hade tillstånd medgivits för Erik Jansson och Christoffer Christoffersson från Hemling att anlägga nybygge på kronoallmanningen, kallat Nyliden, att upparbetas till 18 seland med 15 frihetsår, som sedermera utökades med åtta år. Skatteläggning ägde rum år 1787 av som det heter – Nylidens nya kronohemman. Tydligt hade emellertid båtsmannen Pehr Jonsson-Flink, f. 1719 och antagen till båtsman år 1741, redan något år tidigare än de förut nämnda tagit upp ett nybygge i Nyliden, troligen år 1759.

Eftersom det fanns goda odlingsmöjligheter i byn, utvecklades den snabbt till att bli en av socknens större byar. Detta avspeglar sig i den bosättning, som tillkom de närmaste årtiondena. Vid skatteläggningen år 1787 beboddes nybyggena av Jon Jonsson, Erik Nilsson, Olof Jonsson, Nils Erson och Olof Andersson med familjer. För att exemplifiera utvecklingen görs härnedan ett utdrag ur Björna församlings första husförhörsbok för åren 1797–1818, där bl. a. följande husbönder i Nyliden upptas:

Gård nr 1: Jon Jonsson, f. 1740, hustrun Lisa Svensdotter, f. 1759. Mågen Johan Abrahamsson, f. 1765, hustrun Anna Johansdotter, f. 1776.

Gård nr 2: Erik Nilsson, f. 1766, hustrun Stina Andersdotter, f. 1758. Johan Erson, f. 1772, hustrun Sara Samuelsdotter, f. 1771. Anders Svensson, f. 1757, hustrun Märta Larsdotter, f. 1752.

Flyfoto över Nyliden.

Gård nr 3: Henrik Olsson, f. 1747, hustrun Karin Månsdotter, f. 1735; hustrun Greta Svensdotter, f. 1776; hustrun Sara Johansdotter, f. 1763. Per Erson, f. 1750, hustrun Maria Larsdotter, f. 1757.

Gård nr 4: Anders Nilsson, f. 1771, hustrun Sara Jakobsdotter, f. 1775. Östen Persson, f. 1777, hustrun Maria Andersdotter, f. 1774.

Gård nr 5: Anders Jakobsson, f. 1774, hustrun Margareta Nilsson, f. 1776. Tomas Kruskopp, f. 1771, hustrun Brita Johansdotter, f. 1779.

Gård nr 6: Sven Jonsson, f. 1750, hustrun Kerstin Johansdotter, f. 1753.

Gård nr 7: Måns Ersson, f. 1759, hustrun Lisa Nilsson, f. 1753, de var sedan nybyggare i Angsta. Anders Israelsson, f. 1759, inflyttad 1801, hustrun Karin Nilsson, f. 1760.

Torpare: Pehr Svensson, f. 1786, hustrun Anna Mikaelsson, f. 1786. Lars Svensson, f. 1781, hustrun Katarina Jonsdotter, f. 1782.

Till detta kommer 66 barn i byn. En del av de nämnda personerna är ättlingar till deförsta nybyggarna, andra är inflyttade. Under de 40 åren, som gått sedan byn anlades, hade den alltså utvecklats raskt.

Utän att gå in på för mycket detaljer, släktrönikor etc. kan det nämnas, att byn var i fortsatt stark utveckling under hela 1800-talet och fram till åren omkring 1940, då icke endast Nylidens utan även

Ytterfäbodarna i Nyliden omkring år 1900. De är nu borta.

hela socknens befolkningstal började visa tillbakagång. Bland stora släkter kan bl. a. följande nämnas:

Bonden Erik Jakobsson-Söderlind, f. 1826 i Gideå, och hans hustru Sara Stina Nilsdotter, f. 1823 i Nyliden, blev stamföräldrar för en stor släkt. Liknande kan sägas om bonden Johan Sällström, f. 1786, och hans hustru Anna Andersdotter, f. 1798?, vilka även blev stamföräldrar för en stor och vida spridd släkt Sällströmare. Om deras son Jonas Sällström, f. 1817, d. 1877, kan sägas, att han under mer än 30 år var socknens allt i allo, både som socknens förste sockenskrivare, nämndeman och skrivare i allmänhet åt befolkningen i de olika byarna. Denne Jonas Sällström hade barnen Anders, Janne, Mattias, Jonke, Kristina, Sara Karolina och Alma. Ättlingar till dessa är vida spridda, så även här kan man tala om en stor släkt, bosatt på många orter. Den tredje slakten heter Moström, även den mycket företrädd i Nyliden och f. ö. vida spridd.

Det kan även tilläggas, att många nylidenbor kan räkna släktskap i rakt nedstigande led från de första nybyggarna.

Författaren kan ej underlåta att nämna ytterligare ett par familjer av den äldre generationen, nämligen: Bonden Anders Nilsson och hans hustru Sara, tidigare nämnd under gård nr 4. Denne Nilsson var på 1820-talet en betrodd man i byn och socknen. Han räknades som en storbonde i byn, hederlig och rättrådig. En annan var bonden Mårten Svensson, f. 1766, och hans hustru Stina Pehrsson, f. 1772. Familjen hade tydligen inflyttat, och återfinns i husförhørs-

